

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. Z.**, JUDr. Ing. Jiří Němcem, advokátem se sídlem Štefánikova 114/45, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2016, čj. JMK 182145/2016, sp. zn. S-JMK 174174/2016/ODOS/Př, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 12. 2018, čj. 62 A 46/2017-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku ve výši 3 400 Kč **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Ing. Jiřího Němce, advokáta se sídlem Štefánikova 114/45, Brno.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 18. 10. 2016, čj. ODSČ-34949/16-28, sp. zn. ODSČ-34949/16-SOB/V, Magistrát města Brna (dále jen „magistrát“) uložil žalobci pokutu za správní delikt dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Proti rozhodnutí magistrátu podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 12. 2016 zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou u krajského soudu, který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalobce označil existující a z hlediska doručování také kontaktní osobu, která byla aktivním řidičem (M. V.). Z obsahu správního spisu přitom nevyplývá, že by žalobce postupoval obstrukčně. Za této situace podle názoru krajského soudu postupoval magistrát v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, protože neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Krajský soud uvedl, že magistrát měl dále vyzvat žalobce, aby doložil, že jím provozované vozidlo skutečně v rozhodnou dobu řídil (měl v užívání) M. V. Krajský soud rovněž podotkl, že ani po zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla magistrát nesdělil žalobci přes jeho žádost důvody, pro které nezahájil přestupkové řízení proti M. V. Žalobce tak nedostal možnost dodatečně doložit, že jím provozované vozidlo řídil jím označený řidič.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[4] Žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[5] Stěžovatel je přesvědčen, že magistrát učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce na výzvu podle § 125h zákona o silničním provozu sdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla (M. V., nar. X, N. 23, B.), přičemž uvedl, že si není jist rokem narození. Magistrát zjistil, že jmenovaný s rokem narození X se v příslušném registru nenalézá, ale žalobcem označeným řidičem může být osoba s rokem narození X. Magistrát této osobě zaslal výzvu k podání vysvětlení na adresu trvalého pobytu (vráceno zpět) a na adresu sdělenou žalobcem (osobně převzato dne 30. 9. 2015), na kterou M. V. nereagoval. Magistrát následně věc přestupku řidiče vozidla odložil a zahájil správní řízení o správním deliktu provozovatele vozidla - žalobce.

[6] Stěžovatel poukázal na údajně různorodý postoj krajského soudu k problematice nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Např. v rozsudku ze dne 13. 12. 2016, čj. 22 A 37/2015-35, měl krajský soud uvést, že pokud provozovatelem označená osoba řidiče na předvolání nereagovala, nelze to považovat za nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Správní orgán I. stupně může vůči domnělému přestupci použít pořádkových opatření. Stěžovatel však zdůraznil, že předvedení lze podle § 60 správního řádu uplatnit pouze u účastníka nebo svědka ve správním řízení, které v dané fázi neprobíhá. Pořádkovou pokutu podle § 62 správního řádu lze uložit i mimo správní řízení. V rozsudku ze dne 13. 12. 2016, čj. 22 A 37/2015-35, krajský soud rozšířil povinnost učinit nezbytné kroky o opakované zaslání výzvy k podání vysvětlení označeného řidiče. V nyní projednávané věci krajský soud dále požaduje po správních orgánech, aby provozovatele vozidla opětovně vyzvaly k doložení skutečnosti, kdo vozidlo řídil. Stěžovatel tento postup považuje za rozporný s dosavadní praxí správních orgánů, soudní judikaturou a zákonem o silničním provozu. Stěžovatel zdůraznil, že po provozovateli vozidla lze legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči vozidla poskytuje (viz rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 7 As

pokračování

135/2016). Pokud provozovatel nejedná s přiměřenou obezřetností, nelze důsledky z toho plynoucí přenášet na správní orgány a požadovat po nich, aby na základě nesprávných údajů od provozovatele činily rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku. Uvedené by již bylo krokem nad rámec zákonných povinností (viz rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2017, sp. zn. 1 As 31/2017).

[7] Dále stěžovatel uvedl, že v projednávané věci žalobce nesdělil správné údaje o totožnosti řidiče vozidla, magistrát se však přesto nad rámec svých povinností snažil najít osobu podobného data narození, které zaslal výzvu k podání vysvětlení. Přestože tato osoba na výzvu nereagovala, magistrát tak učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Podle názoru stěžovatele další kontaktování žalobce jako provozovatele vozidla nemá oporu v zákoně (popř. v soudní judikatuře) a stěžovatel je považuje za nadbytečné.

[8] Stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[9] Žalobce se ztotožnil se závěry krajského soudu a zopakoval své argumenty uvedené v žalobě a replice.

[10] Žalobce navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Spornou otázkou v projednávané věci je, zda magistrát učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, a to dříve, než věc odložil a vyvodil odpovědnost vůči žalobci jako provozovateli vozidla.

[13] Skutkově obdobnými případy se již NSS zabýval, a to zejména v rozsudku ze dne 9. 10. 2019, čj. 2 As 346/2018-22, a v rozsudku ze dne 13. 1. 2020, čj. 9 As 260/2018-21. V nyní projednávané věci není důvod se od závěrů vyslovených v těchto rozsudcích odchýlit. Ve shodě s těmito rozsudky je vhodné předeslat, že NSS si je vědom své dřívější judikatury k rozhodné právní otázce, ale je třeba konstatovat, že mimo některé obecně platné závěry se ve většině případů jedná o individuální posouzení konkrétní věci.

[14] V této souvislosti NSS zdůrazňuje, že je v jednotlivých věcech nezbytné odlišit případy, ve kterých provozovatel vozidla neuvede (a) dostatečné množství osobních údajů konkrétní osoby, aby ji bylo možné identifikovat a kontaktovat, popřípadě uvede údaje smyšlené či falešné, nebo (b) se jedná o provozovatele (resp. jejich zástupce), kteří opakovaně jednají v podobných věcech obstrukčním způsobem. K oběma uvedeným případům NSS v rozsudku ve věci sp. zn. 2 As 346/2018 uvedl příklady z dosavadní judikatury a i v této věci NSS na tento rozsudek v podrobnostech odkazuje. V nyní projednávané věci ovšem žádný z těchto případů nenastal.

[15] Žalobce na výzvu magistrátu ze dne 1. 9. 2015 reagoval a sdělil dostatečné údaje o konkrétní osobě s doručovací adresou na území ČR – M. V. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že si žalobce nebyl jist (resp. se zmýlil) datem narození označeného řidiče. Žalobcem označený M. V. byl kontaktní a na žalobcem uvedené adrese si také převzal výzvu magistrátu k podání vysvětlení. Z obsahu spisu přitom zatím nevyplývá žádná indicie, že by se jednalo o obstrukční či zneužívající taktiku žalobce s cílem vyhnout se postihu za správní delikt.

[16] NSS v rozsudku ve věci sp. zn. 2 As 346/2018 konstatoval, že „[z]a situace, kdy se nejednalo o obstrukční chování provozovatele vozidla, aprobej Nejvyšší správní soud posouzení krajského soudu, že odložení přestupkové věci dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích [míněno tehdy aplikovaný zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích – pozn. soudu] bylo předčasné, neboť prvostupňový správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, resp. jich neprovedl dostatečné množství, protože nebyla splněna podmínka § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Prvostupňový správní orgán měl k dispozici dostatek konkrétních identifikačních údajů sdělené osoby; pakliže jejich pravdivost nevyloučil lustrací sděleného řidiče v centrálním registru obyvatel, nebylo na místě ihned při (teprve) první obtíži s doručováním zanechat všech dalších kroků a bez dalšího přistoupit k odložení věci. (...) Nelze taktéž bez dalšího dát za pravdu úvaze žalovaného, že pokud označený řidič nemá domovní schránku, nevyzvedne si na základě výzvy zanechané na jiném vhodném místě poštovní zásilku osobně na poště. Stěžovatel má sice pravdu v tom, že prvostupňový správní orgán se nedozvěděl žádné další indicie, na základě kterých by mohl zjistit pachatele přestupku; ve shodě s krajským soudem však již nelze souhlasit s jeho přesvědčením, že k tomu prvostupňový správní orgán využil veškeré možnosti, které se mu rozumně nabízely. (...) V projednávané věci ovšem Nejvyšší správní soud neshledal úkony učiněné prvostupňovým správním orgánem za dostatečné naplnění k požadavku nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu; po vrácení doručované písemnosti z důvodu jejího nevyzvednutí na poště a nemožnosti uložit ji do domovní schránky adresáta měl prvostupňový správní orgán provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktování označeného řidiče, a teprve v případě jejich nezdaru mohl věc odložit“.

[17] Ke stejným závěrům dospěl NSS i v nyní projednávané věci. Poukazuje přitom dále na svůj rozsudek ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, ze kterého vyplývá, že „[p]okud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, (...) je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích [správně míněno zákon o silničním provozu – pozn. soudu] naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt“. V nyní projednávané věci však nemohl magistrát dovodit, že se M. V. nedaří doručovat, neboť výzvu k podání vysvětlení doručoval pouze jednou a doručit tuto písemnost se podařilo. Bylo proto předčasné věc bez dalších kroků odložit. Jedním z možných kroků, které mohl magistrát učinit, byla také krajským soudem uvedená výzva žalobci k doložení, že jeho vozidlo skutečně řídil jím označený řidič (ostatně žalobce jako provozovatel vozidla by mohl v přestupkové věci vystupovat jako svědek). V závislosti na konkrétní situaci si lze ovšem představit i jiné vhodné úkony magistrátu. NSS nadto k argumentaci stěžovatele v této souvislosti uvádí, že předvedení obecně není možné, ledaže by nastaly výjimečné skutkové okolnosti (srov. bod 26 rozsudku NSS ze dne 13. 1. 2020, čj. 9 As 260/2018-21).

pokračování

[18] Z výše uvedeného je zřejmé, že stávající judikatura NSS dává odpověď na veškeré námitky stěžovatele, které je nutno vyhodnotit jako nedůvodné.

[19] Ve shodě s oběma citovanými rozsudky je pak možné uzavřít, že jestliže žalobce jako provozovatel vozidla označil za řidiče osobu, k níž sdělil dostatečné údaje (M. V.), a věrohodně tvrdil, že dané vozidlo mohla tato osoba řídit, měl magistrát dostatek indicií k tomu, aby se pokusil nalézt pachatele přestupku. Není naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu pouze jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž M. V. nereagoval, ale magistrát byl povinen učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele přestupku.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. in fine zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalobce, přísluší mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Tato náhrada sestává z nákladů žalobce na odměnu právního zástupce za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3 400 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. května 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu